

ÎN LUMEA DE PESTE OCEAN

Pierduți pentru țara de unde au plecat, nu se regăsesc nici în cea în care au venit, asemenea pasagerilor care tranzitează zona *nimănu* într-un aeroport internațional! Aceasta este imaginea pe care o asociez unor români aflați peste Ocean, trăitori printre americani. Sunt imigranți. Nu știți dacă să numești curaj sau altfel hotărârea lor de a începe o viață nouă într-o lume diferită de cea pe care au cunoscut-o! Nu sunt pregătiți, intră abrupt în această

făcând spectacol într-un spațiu pe care l-aș numi biserică. "Dirijori" - predicatori care își joacă rolul pe scenă, ore în șir, mai ceva decât actori profesioniști. Credincioșii din rândul imigranților români mi s-au părut nu tocmai comunicativi, fiindu-le parcă teamă de întrebări nedorite privind viața lor, jobul pe care îl au, banii pe care îi câștigă. Și totuși, biserica rămâne pentru ei locul unde se pot ruga, unde pot vorbi și simți cu adevărat românește.

Fiica mea s-a împrietinit cu o româncă din Bacău, care, la peste 60 de ani, și-a lăsat țara, rostul, obiceiurile românești pentru a trăi peste Ocean. A trecut ceva timp de atunci, dar de abia dacă poate

Europeni – da, români – nu!

Colonel (r) Ion SOFRONIE
ionsofronie@yahoo.com

lume, unii nici nu prea înțeleg ce li se întâmplă. Pornesc la drum îngrămădind în bagaje sumedenie de lucruri, dar puțini aduc cu ei ceea ce este cu adevărat important: o meserie căutată aici, profitabilă, cunoștințe de limba engleză, permis de conducere auto, banii necesari pentru o mașină, fie ea și de mână a... treia, dar și pentru a putea închiria o locuință.

În 2004 – abia ce... aterizasem în Statele Unite – am cunoscut câțiva români ajunși aici prin loteria vizelor. Lucrau în construcții, cumva la limita legii, ca să nu spun că trudeau la negru. Aflând că am venit pentru 90 de zile, m-au invitat la modul cel mai serios să merg cu ei pe șantier, să câștig un ban. Le-am spus că nu am nevoie și nici nu am voie, că viza mea turistică nu-mi dă și dreptul la muncă. Au crezut că glumesc. Auzi, tu, se tot mirau, să stai în America trei luni și să nu-ți cauți de lucru! Ei doar cu acest gând traversaseră Oceanul - să pună dolar peste dolar. Asta îi ajută să reziste ziua întreagă pe schele. Pentru asta băntuiau șantierele departe de familie, făceau economii la sânge, beau doar apă de la robinet, nu porneau aerul condiționat, oricât de cald ar fi fost.

Americanii merg până în pânzele albe pentru a dobândi ceea ce li se cuvine. Mulți dintre ai noștri nu-și cunosc drepturile sau nu știu să se bată pentru ele. Avocații, notarii români fac sumedenie de bani pe seama neștiinței lor. Stabiliți în America, dar străini de engleză, caută locuri de muncă, poate, mai prost plătite, dar unde să aibă în preajmă un român cunosător al limbii care să vorbească și pentru ei. Dacă au odrasle mai mărișoare le poartă peste tot cu ei, pe post de traducători, deoarece copiii deprind lesne și corect limba engleză.

Adezea văd la televizor desfășurarea entuziastă a miilor de oameni intonând laolalt psalmi și dansând,

rosti câteva cuvinte în engleză. S-a tot prezentat la examenul pentru permisul de conducere auto; de șapte ori a fost respinsă, a opta oară examinatorul, exasperat de insistențele femeii, a trecut-o. Cât despre cetățenie, nici nu se pune problema s-o poată obține! A venit în America pentru a fi alături de fiul ei, stabilit mai de mult aici, și de nepotul născut între timp. Dar fiul care a încălcat legea a fost expulzat în România, iar mama a rămas în SUA, muncind din greu ca să achite împrumutul făcut la bancă pentru construirea casei. Pentru a nu pierde locuința luptă, așadar, cu disperare femeia, la o vârstă la care ar avea dreptul să se bucure de pensie. S-a întâmplat cu un compatriot care a eșuat în afaceri și a șters-o... românește dintre americani, spre paguba băncii la care s-a îndatorat. El a reușit să fugă, scăpând, deocamdată, de închisoare, dar, cum am citit într-un ziar, mai mulți români tocmai au fost arestați într-o acțiune menită să combată imigrația ilegală. Ei urmează să fie expulzați, drept reacție la nemulțumirile puternicelor comunități străine din SUA, care, din cauza problemelor provocate de imigranții ilegali, își văd puse în pericol statutul și credibilitatea.

Întâlnești la imigranți destule frustrări, multe rețineri. Am fost surprins să aflu că unii nu vor să se afle că vin din România. Dar fiica mea are un fler aparte, nu trebuie să-i audă vorbind ca să știe că are de-a face cu români. Într-un rând, când s-a interesat de țara de origine, cineva i-a răspuns, cam în doi peri, că vine din Europa. "De acord, din Europa, dar pentru tine asta cred că vine pe undeva prin județul Vaslui!", nu s-a lăsat ea mai prejos. L-a nimerit la fix!

Americanii neași își dau seama că ești provenit din altă țară, chiar dacă ai început să vorbești engleza cu zeci de ani în urmă! Sunt expresii pe care doar ei le rostesc impecabil. Ceea ce înseamnă încă un motiv de frustrare pentru imigranți...

Inter arma silent musae?

Nolens, volens, își face loc, în viața noastră militară, o nouă cultură strategică. Nu știm foarte precis dacă această nouă cultură strategică este chiar foarte, foarte nouă, adică sută la sută nouă. Poate că nu e. La urma urmei, noul se trage din vechi și are sens numai și numai în raport cu acesta, dovedind că, pe lume mai există durată. Știm însă, mai mult decât foarte, foarte precis, că noua cultură strategică vine dintr-o realitate cu geometrie accelerată, extrem de dinamică și de periculoasă, pe care, dacă n-o vedem, n-o înțelegem și n-o respectăm, riscăm s-o transformăm în cea mai teribilă amenințare politică, strategică, operativă și tactică la adresa securității vieții, fără să ne dăm seama. Ne putem trezi pur și simplu în mijlocul unui ocean de care n-am auzit niciodată și care nu se compune din apă (în care mai poți, totuși, înota), ci din foc (de care n-ai nici cum să scapi, nici cum să

ce sunt printre cei mai buni din lume, de ce își fac atât de bine datoria, deși mijloacele pe care le au sunt departe de calitatea celor de care ar avea nevoie.

Acolo, în teatrele de operații din Irak sau din Afganistan, încadrându-se în limitele stricte ale mandatului și ale regulilor de angajare, ei iau și pun în operă decizii pe care nici nu știți unde să le încadrez... Unele sunt tactice, dar valoarea lor depășește chiar și nivelul strategic. Pentru că oamenii aceia, care nu depășesc gradul de locotenent-colonel, mai ales la nivelul detașamentului și batalionului, unități tactice, dar chiar și la eșaloane mai mici, în afara faptului că îndeplinesc în mod riguros, exact și inteligent misiunile încredințate, negociază cu liderii locali, ajută populația, pun în aplicare sisteme complicate de securitate, veghează la respectarea dreptului internațional, efectu-

NOUA CULTURĂ STRATEGICĂ

General de brigadă (r) dr. Gheorghe VĂDUVA

fugi). Această nouă realitate se compune din recrudescența pericolelor și amenințărilor asimetrice, din virulența și violența teatrelor de operații, precum și din... acel ocean de foc ce stă la pândă și poate oricând ieși din cuptorul nuclear și terorist al lumii, pe care însăși lumea și l-a creat și, conștientă sau nu, l-a și construit. Această nouă realitate ne îndeamnă să ne trezim, dar nu pentru a ne întreba unde am ajuns și de ce am ajuns până aici, ci pentru a nu o scoate din sărite și a suporta consecințele.

Militarii lumii – de la soldat la general – s-au trezit brusc în fața acestei noi paradigme, în fapt, o fiară hiperagitată, cu colți ascuțiți și urechi ridicate în semn de atac, pe care, evident, nu ei au creat-o, dar care trebuie pusă în fața unui zid dincolo de care nu se mai poate trece. Ei reinvie, într-un fel, deviza noastră de la Mărăști și Mărășești, din 1917, „Pe aici nu se trece!”, iar prețul este la fel de mare, chiar dacă, azi, se plătește altfel. Din păcate, foarte puțină lume înțelege că, astăzi, țara se apără într-un fel indirect, participând direct la oprirea, îmblânzirea sau descurajarea acestei fiare cu colții de foc, ce se numește terorism asimetric, terorism nuclear, terorism biologic, terorism ecologic, terorism... terorist, terorism al oamenilor împotriva oamenilor, sau pur și simplu situație conflictuală pe marginea prăpastiei.

Unii dintre noi se mai întreabă încă ce caută militarii români în teatrele de operații. Se întreabă, nu neapărat, pentru că așa vor ei să se întrebe sau să se afle în treabă, ci, pentru că, probabil, nu înțeleg pe deplin despre ce-i vorba, și nimeni nu are răbdare să le explice pe înțeles și îndeajuns. Foarte puțini se întreabă însă cum se descurcă ei, acești militari români, acolo, de

eașă acțiuni de salvare, iau măsuri pentru evitarea DEI-urilor (Dispozitive explozive improvizate), cu efect cumulativ, care pot fi pretutindeni, în tomberoane și lăzi de gunoi, pe drumurile de acces sau de patrulare ale vehiculelor de luptă, chiar în apropierea bazelor de dispunere a forțelor, rezolvă probleme de relații interumane. Au fost batalioane care, în timpul misiunilor, în tot ciclul de șase luni, n-au tras un foc de armă, dar au rezolvat ireproșabil toate situațiile ivite (și n-au fost puține!), creând respect și o foarte bună impresie în rândul populației, al conducerii Forței și al partenerilor.

Acești oameni, inclusiv cei din componența unor detașamente speciale, creează, prin experiența lor, prin sistemul lecțiilor învățate, prin modul cum se pregătesc și prin modul cum acționează, o nouă cultură strategică. Devenind mândri de unitățile din care fac parte – și care au deja în palmares câțiva ani buni și rodnici, în plan profesional, de misiuni, în teatrele de operații, îndeplinite în mod ireproșabil –, ei pun în aplicare, la nivelul unităților și subunităților, acea Teorie Z a managementului, inclusiv a managementului de tip militar, care se fundamentează pe cultura instituției, pe cultura teatrului de operații, identificare pe deplin cu cultura, conștiința și responsabilitatea fiecărui militar, pe noile și roluri și responsabilități pe care instituția militară și le asumă și le pune în operă într-o lume a interdependențelor, în folosul păcii și securității, al gestionării conflictualității și securității vieții.

Noua cultură strategică este, prin excelență, una de sinteză, de sinergie politică, militară și civică, în folosul vieții.

OPERAȚIE ȘI OPERAȚIUNE

Aurelia NĂSTASE

Limba română este patria mea.

Nichita Stănescu

Enunțul *Din principalele tipuri de operații militare nonviolente la care pot fi întrebuițate cu succes subunitățile de tancuri*

o să prezint pe scurt: **operațiunile** de menținere a păcii, **operația** de căutare-salvare, **operațiunile** de apărare și menținere a ordinii constituționale... (www.armyacademy.ro/ biblioteca/ anuare/...) lasă să se creadă, fără temei, că **operațiile** militare ar fi **operații** sau **operațiuni**.

Pe de o parte, este evident că enunțul ar fi avut același înțeles în forma: (...) **principalele tipuri de operațiuni militare** (...): **operațiile** de menținere a păcii, **operațiunea** de căutare-salvare, **operațiile** de apărare...

Pe de altă parte, amuzamentul de-a **operația** și **operațiunea** (ca și sintagma o să prezint) derogă de la stilul științific.

Potrivit *Dicționarului explicativ al limbii române/ DEX*, 1998, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic, cuvântul **operațiune** este o variantă a cuvântului **operație** („activitate efectuată de unul sau de mai mulți oameni cu o anumită calificare în vederea atingerii unui anumit scop; acțiune efectuată de un aparat, de o mașină; acțiune, lucrare; acțiune chirurgicală terapeutică, efectuată asupra unui organ sau a unui țesut bolnav; intervenție chirurgicală;

acțiune militară de mare amploare, în vederea realizării unui plan strategic; tranzacție financiară sau comercială; înscriere într-un registru a unei tranzacții; procedeu prin care se obțin unul sau mai multe elemente ale unei mulțimi; regulă după care se face un calcul sau se aplică o construcție matematică; executare a unui calcul”).

Așadar, conform măcar într-o oarecare măsură cu definiția din dicționarul menționat, cuvintele **operație** și **operațiune** alternează, fără impact asupra înțelesului; nu numai în enunțurile referitoare la armată (*Alianța desfășoară operații militare în afara Europei. Pentru desfășurarea unor operațiuni militare, este nevoie de decizii politice.*), ci și în cele referitoare la ordinea publică (**operație** împotriva infractorilor, **operațiune** de anihilare a rebelilor) sau la alte diverse domenii (**operații** sau **operațiuni comerciale**, **operații** sau **operațiuni financiare**, **operații** sau **operațiuni de salvare**, **operații** sau **operațiuni juridice**, **operații** sau **operațiuni matematice**). De foarte multe ori, în enunțurile referitoare la domeniul medical apare cuvântul **operație**. Chirurgii fac **operații**, inclusiv **operații estetice**. Se spune însă și că **laserele dentare permit efectuarea unor operațiuni chirurgicale de mare precizie** (www.atheneum.ca).

Afganistan, 2008

